

15.05.2025

Dnro 856/03.04.04.04.19/2024

Asia Valitus ympäristönsuojelulain mukaisessa hallintopakkoasiassa

Valittaja Vammalan Betoni Oy

Päätös, josta valitetaan

Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto 28.5.2024 § 20

Ympäristöterveydenhuollon jaosto on päättänyt antaa Vammalan Betoni Oy:lle ympäristönsuojelulain 89 §:n ja 175 §:n nojalla seuraavan määräyksen:

Toiminnanharjoittajan tulee jättää uusi ympäristölupahakemus ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2024 mennessä.

Ympäristölupahakemuksesta tulee selvittää, kuinka liettyneen betonin joutuminen kiinteistön ulkopuolelle estetään. Valtioneuvoston kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista antaman asetuksen (858/2018) vaatimukset velvoittavat toiminnanharjoittajaa, koska tarve ympäristöluvan muuttamiselle on todettu. Asetus otetaan huomioon lupamääräyksiä annettaessa. Lisäksi annetaan tarvittavat määräykset pilaantumisen ehkäisemiseksi jätevesien osalta. Lupahakemuksesta tulee selvittää myös, miten asetuksen vaatimukset täytetään.

Uhkasakon asettaminen

Ympäristöterveydenhuollon jaosto on asettanut ympäristönsuojelulain 184 §:n nojalla edellä mainitun päävelvoitteen tehosteeksi 10 000 euron uhkasakon, mikäli uutta ympäristölupahakemusta ei ole toimitettu 31.10.2024 mennessä.

Jos päävelvoitetta ei noudateta määräajassa, ympäristöterveydenhuollon jaosto voi uhkasakkolain 10 §:n nojalla määrätä uhkasakon maksettavaksi.

Perustelut

Jos toiminnasta voi aiheutua ympäristönsuojelulaissa kielletty seuraus, toiminnanharjoittaja on ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti velvollinen

toimittamaan asian ratkaisemiseksi tarpeellisen selvityksen (ympäristölupahakemus) kohtuullisessa määräajassa.

Ympäristöluvassa (ympäristöjaosto 20.6.2006 § 43) on määrätty jättämään hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi 31.12.2016 mennessä.

Ympäristönsuojelulain muutoksen yhteydessä tarkistamismenettelystä luovuttiin. Nykyään ympäristönsuojeluviranomaisen täytyy vuoden kuluessa annetusta tarkistamispäivästä arvioida valvonnassaan luvan tarkistamisen tarve. Tarkistamistarve on todettu valvontasuunnitelman mukaisella tarkastuksella 21.2.2017.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Vammalan Betoni Oy on vaatinut ympäristöterveydenhuollon jaoston päätöksen kumoamista ja uhkasakon poistamista.

Perustelut

Vammalan Betoni Oy:llä on voimassa oleva ympäristölupa vuodelta 2006, jossa on määritelty yrityksen toiminnan laajuus. Lupaa ei ole tarve muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n perusteella, eikä mainitun lain 175 §:n määräyksiin ole tarvetta. Yhtiön toiminnan ulkopuoliset olosuhteet eivät ole luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet. Yhtiön toiminta täyttää lain edellyttämät vaatimukset kaikilta osin.

Yhtiö toimii haja-asutusalueella, eikä toimintaa harjoiteta tärkeällä pohjavesialueella. Ympäristön pilaantumisen mahdollisuudet on yhtiön toimesta minimoitu. Vammalan Betoni Oy toimii yhtiölle myönnetyn ympäristöluvan mukaisesti.

Yrityksen liikevaihdon kasvu ei tarkoita sitä, että valmisbetonin tai betonituotteiden myynti olisi kasvattanut myös tuotantomääriä. Betonin tuotantomäärät ovat olleet keskimäärin alle 100 m³ päivässä vuositasolla mitattuna. Tällä hetkellä betonia valmistetaan noin 50–60 m³ päivässä, mikä on selvästi alle sen määrän, mikä yhtiölle myönnetyssä ympäristöluvassa on määritelty.

Osa liikevaihdesta kertyy betonin pumppauksesta työmailla. Toiminnanharjoittajalla on viisi isoa betonipumppua, jotka käyvät yrityksen tiloissa ja alueella vain huolloissa. Pumppuautot pestään työkohteissa, joten niistä ei aiheudu yritykselle ongelmallisia jätevesiä eikä liettynyttä betonia.

Ympäristöterveydenhuollon jaoston ilmaisema pesuvesien esikäsittelyn riittämättömyys ei ole aiheuttanut ongelmia tehdasalueella eikä sen välittömässä läheisyydessä olevissa ojissa. On todennäköistä, että maanviljely aiheuttaa suurta räsytystä ojiin ja pientareisiin. Toiminnanharjoittaja on asianmukaisesti järjestänyt koko toimialueensa hulevesien juoksutuksen rakennuksista rakennuslupaehtoien mukaisesti. Ympäristöterveydenhuollon

jaosto ei ole osannut eriyttää eri hulevesiä. Sadevedet ja sulamisvedet eivät ole tuotannon hulevesiä.

Vammalan Betoni Oy on toiminut ympäristönsuojelulain mukaisesti muun muassa kehittämällä ja rakentamalla liettyneen betonin säilytystä varten jätealtaan. Näihin altaisiin johdetaan muun muassa betoninkuljetusautojen pesuista tuleva betonijäte, joka siirretään jatkokäsittelyyn ja uudelleen tuotantoon, kun siitä on eriytynyt vesi ja betonihiekka. Vastaavanlaisia jätelooseja on toimitettu asiakkaille muihinkin käyttötarkoituksiin, esimerkiksi kaatopaikoille.

Liettynyttä betonia syntyy tuotannossa nykyään erittäin vähän. Kaikki valmisbetoni pystytään käyttämään tuotannossa varsin tehokkaasti. Takaisin tulevasta betonista valmistetaan muita betonituotteita, kuten laattoja ja anturoita, jotka myöhemmin myydään asiakkaille. Nämäkin tuotteet varastoidaan niille osoitetuilla turvallisilla paikoilla.

Asian käsittely ja selvittäminen hallinto-oikeudessa

Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaosto on lausunnossaan todennut muun ohella, että ympäristötarkastajalle on valvontasuunnitelman mukaisella tarkastuksella 21.2.2017 annettu tieto, että asemalla valmistetaan betonia enintään 150 m³ päivässä, kun ympäristöluvassa tuotantomääräksi on ilmoitettu enintään 100 m³. Tuotantomäärän arviointi ei ole perustunut yrityksen liikevaihtoon. Tarkastuksen perusteella on todettu, että ympäristölupamääräykset on tarpeen tarkistaa. Koska samaan aikaan oli valmisteilla lakimuutos betonituotetehtaiden ja kiinteiden betoniasemien siirtämisestä ympäristönsuojelulain mukaisesta lupamenettelystä rekisteröintimenettelyyn, jäätii asiassa odottamaan lain sekä kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvuatuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (858/2018) valmistumista.

Tuotantomäärän kasvua tärkeämpi peruste ympäristölupamääräysten tarkistamiseksi on se, että valvonnassa on todettu, ettei toiminnan vesien hallinta ole kunnossa. Tuotannossa syntyy hienojakoista betonilietettä enemmän kuin mihin toiminnanharjoittaja on lupahakemuksessa varautunut betonijätteen varastoinnin ja käsittelyn kannalta. Toiminnasta on todettu aiheutuvan ojien pilaantumista laitosalueelta ympäristöön valuvan hienojakoisen betonijätteen vuoksi. Kyseessä on ympäristönsuojelulain 89 §:n mukainen seuraus. Lausunnon liitteenä hallinto-oikeudelle on toimitettu 17.4.2019 otettuja valokuvia, joissa näkyy ojien tukkeutumista hienojakoisella betonilietteellä noin 150 metrin etäisyydellä Vesilahdentiestä.

Voimassa olevassa ympäristöluvassa ei ole annettu riittäviä määräyksiä pilaantumisen ehkäisemiseksi. Toiminnanharjoittajakin on viitannut 28.1.2023 antamassaan selvityksessä ympäristölupaansa, jossa laitosalueen sadevesistä ei ole määrätty täsmällisesti. Samassa selvityksessä toiminnanharjoittaja on kertonut tarkastuskertomuksessa esitetystä vaatimuksesta estää liettyneen betonin pääseminen kiinteistön ulkopuolelle, vaikka vaatimusta ei ole esitetty

ympäristöluvassa. Laitosalueen hulevesiä koskevia määräyksiä on siis tarpeen tarkistaa, jotta hienojakoisen betonilietteen pääsy kiinteistön ulkopuolelle voidaan estää. Ylijäämäbetonin varastointialueen erottamista muista hulevesistä ei ole vaadittu voimassa olevassa ympäristöluvassa, mutta se on välttämätöntä, jotta voidaan estää liettyneen betonin päätyminen kiinteistön ulkopuolelle.

Toiminnanharjoittajalle annettiin kehoitus hakea uutta ympäristölupaa 31.10.2023 mennessä ja samalla hänelle varattiin ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaisesti mahdollisuus lausua käsityksensä valvontaviranomaisen aloitteesta muuttaa ympäristölupaa. 30.5.2023 antamassaan vastineessa toiminnanharjoittaja toi esiin, että ympäristötarkastajan antamat määräykset ylijäämäbetonin varastointialueesta eivät ole kohtuullisia vaan mielivaltaisia. Määräyksiä on syytä tarkentaa uudessa ympäristölupapäätöksessä, jotta ne ovat yksiselitteisiä ja niillä voidaan varmistaa, ettei ojien pilaantumista tapahdu.

Toiminnanharjoittaja on katsonut, ettei sadevesi ole lähtökohtaisesti ympäristöluvan alainen asia. On kuitenkin tavallista, että ympäristöluvassa annetaan määräyksiä myös laitosalueen sade- ja hulevesistä, mikäli laitosalueelta voi niiden mukana päästä ympäristöön jätettä tai muita päästöjä. Toiminnanharjoittaja on vastineissaan kertonut tehneensä viimeisten tarkastusten jälkeen muutoksia, jotka ovat tähänneet betonijätteen parempaan hallintaan, mutta tehdyt muutokset eivät poista tarvetta tarkistaa annettuja ympäristölupamääräyksiä.

Ympäristöterveydenhuollon jaosto on pitänyt Vammalan Betoni Oy:n betonituotetehtaalla 24.9.2024 katselmuksen toiminnan nykytilan selvittämiseksi. Muistio ja kuvia katselmukselta on toimitettu hallinto-oikeudelle.

Vammalan Betoni Oy on vastaselityksessään todennut muun ohella, että valmisbetoni- ja betonituotetehdas on perustettu vuonna 1988. Noin kymmenen vuotta sitten yritystä kohtasi onnettomuus, jolloin koko tehdas, toinen betoniasema ja osa kuljetuskalustosta paloi. Palon jälkeen Sastamalan kaupungilta tiedusteltiin vaihtoehtoista tonttia uudelle tehtaalle. Kaupunkia oli jo aiemmin pyydetty selvittämään, olisiko naapurimaanomistajilla halukkuutta myydä yhtiölle lisää maata, koska epäedullisen muotoisen tontin vuoksi uusia tilajärjestelyjä ei pystytäkään tekemään. Naapurimaanomistajat eivät ole suostuneet ehdotuksiin.

Kiistanalaiseen rajaojaan on suotautunut hienojakoista lietettä, mikä on ollut nähtävissä lähinnä keväällä lumien sullettua. Ojaa on puhdistettu muutamia kertoja vuosien saatossa naapurin ilmoituksesta. Rajaojan nykyinen tilanne on nähtävissä ympäristötarkastajan lähettämistä kuvista. Yksi kuvista on otettu ojan yläjuoksulta, ja siinä näkyy yhden valuma-altaan seinämä. Kuvasta on nähtävissä, että ojaan ei ole valunut tuotannon lietettä eikä ojaa ole moneen vuoteen käsitelty. Kiinteistöjen 790-450-2-15 ja 790-450-2-16 omistajat ovat pitäneet kiinteistöjen välisen rajaojan kunnosta katselmuksen 4.11.2024.

Maanomistajilla ei ole ollut huomauttamista Vammalan Betoni Oy:n toiminnasta ja voimassa olevasta ympäristöluvasta.

Tuotantotiloja ja toimintaympäristöä kehitetään jatkuvasti. Autojen säiliöiden pesusta syntynyt betoniliete varastoidaan lietealtaan viereen kuivumaan jatkokäsittelyä varten. Kuivunut betoniliete käytetään omien metsäautoteiden pohjarakentamiseen.

Ellei rajanaapureilta saada hankittua lisämaata, toiminnan kehittäminen on hyvin rajallista. Voimassa olevaa ympäristölupaa noudatetaan, eikä sen uudelleen hakeminen muuta tilannetta.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus kumoo valituksenalaisen päätöksen ja palauttaa asian Sastamalan kaupungin ympäristöterveydenhuollon jaostolle uudelleen käsiteltäväksi.

Perustelut

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin mukaan ympäristölupa on oltava: 1) toimintaan, josta saattaa aiheutua vesistön pilaantumista eikä kyse ole vesilain mukaan luvanvaraisesta hankkeesta; 2) jätevesien johtamiseen, josta saattaa aiheutua ojan, lähteen tai vesilain 1 luvun 3 §:n 1 momentin 6 kohdassa tarkoitetun noron pilaantumista; 3) toimintaan, josta saattaa ympäristössä aiheutua eräistä naapurussuhteista annetun lain (26/1920) 17 §:n 1 momentissa tarkoitettua kohtuutonta rasitusta.

Ympäristönsuojelulain 30 §:n mukaan liitteen 2 mukaiseen rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa vain, jos: 1) toiminta on osa direktiivilaitoksen toimintaa; 2) toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus; 3) toiminta on luvanvaraista 28 §:n perusteella.

Ympäristönsuojelulain 89 §:n 2 momentin mukaan lupaviranomaisen on valvontaviranomaisen, asianomaisen yleistä etua valvovan viranomaisen tai haitankärsijän taikka 186 §:ssä tarkoitetun rekisteröidyn yhdistyksen tai säätiön aloitteesta muutettava lupaa, jos: 1) toiminnasta aiheutuva pilaantuminen tai sen vaara poikkeaa olennaisesti ennalta arvioidusta; 2) toiminnasta voi aiheutua tässä laissa kielletty seuraus; 3) parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymisen vuoksi päästöjä voidaan olennaisesti vähentää ilman kohtuuttomia kustannuksia; 4) toiminnan ulkopuoliset olosuhteet ovat luvan myöntämisen jälkeen olennaisesti muuttuneet ja luvan muuttaminen on tämän vuoksi tarpeen; 5) luvan muuttaminen on tarpeen luvan myöntämisen jälkeen laissa, valtioneuvoston asetuksessa tai Euroopan unionin

säädöksessä annetun sitovan ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan yksilöidyn vaatimuksen täyttämiseksi.

Saman pykälän 4 momentin mukaan jos luvan muuttaminen tulee vireille 2 momentissa tarkoitetun tahon aloitteesta, lupaviranomaisen on, varattuaan toiminnanharjoittajalle tilaisuuden lausua käsityksensä aloitteesta, määrättävä tarvittaessa toiminnanharjoittaja toimittamaan aloitteen ratkaisemiseksi tarpeellinen selvitys kohtuullisessa määräajassa. Määräyksen tehosteeksi asetettavasta uhkasakosta säädetään 184 §:ssä.

Ympäristönsuojelulain 175 §:n 1 momentin mukaan valvontaviranomainen voi: 1) kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia taikka sen nojalla annettua säännöstä tai määräystä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen tai määräyksen vastaista menettelyä taikka määrätä asianomaisen täyttämään muulla tavoin velvollisuutensa; 2) määrätä 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla menetellyt palauttamaan ympäristö ennalleen tai poistamaan rikkomuksesta ympäristölle aiheutunut haitta; 3) määrätä toiminnanharjoittajan riittävässä määrin selvittämään toiminnan ympäristövaikutukset, jos on perusteltua aihetta epäillä toiminnasta aiheutuvan tämän lain vastaista ympäristön pilaantumista.

Ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 437/2017 voimaantulosäännöksen 3 momentin mukaan tämän lain liitteen 2 kohdassa 8 tarkoitetut kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat säilyvät luvanvaraisina siihen saakka, kunnes niitä koskevat 10 §:n nojalla annettavat valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi. Näiden toimintojen ympäristöluvut tai siihen rinnastettavat päätökset raukeavat, kun edellä tarkoitetut valtioneuvoston asetukset tulevat sovellettaviksi. Voimaantulosäännöksen 6 momentin mukaan kun tämän lain mukaan rekisteröitävän toiminnan ympäristölupa raukeaa, toimivaltainen viranomainen rekisteröi toiminnan ja ilmoittaa rekisteröinnistä toiminnanharjoittajalle.

Valtioneuvoston kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista antaman asetuksen (858/2018) 20 §:n 2 momentin mukaan asetusta sovelletaan olemassa olevan betoniaseman ja betonituotetehtaan toimintaan siitä alkaen, kun: 1) toiminnan olennaiseen muuttamiseen on haettava ympäristölupaa ympäristönsuojelulain 29 §:n nojalla; tai 2) ympäristölupaa on tarpeen muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n nojalla. Saman pykälän 3 momentin mukaan sen estämättä, mitä 2 momentissa säädetään, asetusta sovelletaan sanotussa momentissa tarkoitettujen betoniasemien ja betonituotetehtaiden toimintaan kuitenkin viimeistään 1 päivästä tammikuuta 2025.

Asiassa saatu selvitys

Sastamalan perusturvakuntayhtymän ympäristöjaosto on päätöksellään 20.6.2006 § 43 myöntänyt Vammalan Betoni Oy:n betonituotetehtaalte toistaiseksi voimassa olevan ympäristöluvan. Lupamääräyksessä 1 on edellytetty betonin valmistuksessa syntyvien jätevesien, toisin sanoen myllyn ja autojen pesuvesien, käsitlemistä siten, ettei betonilietettä pääse

ympäristöön. Toiminnanharjoittajan on pitänyt antaa valuma-altaan rakenteesta ja toiminnasta lupaviranomaiselle selvitys 30.9.2006 mennessä. Lisäksi sadevesiviemärointi on määrätty toteutettavaksi viimeistään piha-alueen päällystämisen yhteydessä. Lupamääräyksessä 4 on edellytetty, että toiminnanharjoittaja esittää suunnitelman betonijätteen ja valuma-altaan tyhjennyksessä syntyvän jätteen käsittelystä 30.9.2006 mennessä.

Ympäristönsuojeluviranomaisen 28.2.2017 päivätyn tarkastuskertomuksen mukaan prosessin pesuvesiä kertyy pääosin betoniautojen säiliöiden ja betonimyllyn pesusta päivittäin 1–10 m³. Kalkkipitoinen vesi kierrätetään pesualtaan kautta uudelleen käyttöön, ja tuotannossa syntyvä betoniliete läjitetään kiinteistölle odottamaan käyttöä. Tarkastuskertomuksessa on todettu, että ympäristöluvan lupamääräykset on tarpeen tarkistaa vastaamaan nykyistä lainsäädäntöä, lupakäytäntöjä ja toimintaa. Ympäristöluvassa edellytetyt selvitykset on pyydetty toimittamaan 31.8.2017 mennessä. Toiminnanharjoittaja on toimittanut valuma-allasta koskevan selvityksen ympäristönsuojeluviranomaiselle 27.2.2018. Valvonnassa on myöhemmin todettu, että pesuvesien esikäsittely ei ole riittävää, vaan kiinteistöltä poistuvat vedet ja ylijäämäbetonin varastointi aiheuttavat ongelmia ojissa.

Ympäristönsuojeluviranomainen on 8.4.2022 päivätyssä tarkastuskertomuksessa todennut, ettei betonilietteen varastointi ole asianmukaista. Tarkastuskertomuksen mukaan piha-alueella on ollut runsaasti, arviolta 1000–2000 m³, liettynyttä betonia, jota on päässyt valumaan hulevesien mukana rajaojaan ja kiinteistön ulkopuolelle. Piha-alueita ei ollut pinnoitettu eikä selvitystä tai suunnitelmaa tehdasalueen sadevesiviemäroinnin toteutuksesta ollut esitetty. Tarkastuskertomuksessa on pyydetty toimittamaan 31.8.2022 mennessä sadevesiviemäroinnin toteutusta koskeva suunnitelma, josta käy ilmi, kuinka liettynneen betonin joutuminen kiinteistön ulkopuolelle estetään. Lisäksi on pyydetty selvitystä selkeytysaltaasta nostettavan lietteen asianmukaisen varastoinnin järjestämisestä ja todettu, että ylijäämäbetonin varastointialueen hulevedet on erotettava muista hulevesistä.

Ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut, että mikäli kierto on palautumattomien prosessi- ja pesuvesien käsittely saadaan kuntoon esimerkiksi johtamalla esikäsitellyt vedet viemäriin eikä niistä enää voi aiheutua ojan pilaantumisen vaaraa, toiminta voidaan rekisteröidä. Ympäristönsuojeluviranomaisen mukaan rekisteröinti ei kuitenkaan ole mahdollista, jos jätevesien johtamisesta aiheutuu esimerkiksi ojan pilaantumista, vaan tällöin toiminnalle on haettava ympäristölupa, jossa annetaan tarvittavat määräykset, jotta pilaantumista ei tapahdu.

Edellä mainittuja selvityksiä ei ole toimitettu ympäristönsuojeluviranomaiselle. Toiminnanharjoittaja on 28.1.2023 päivätyssä vastauksessaan todennut muun ohella, että rakennusten sadevedet johdetaan pieneltä osin sadevesiviemäriin ja sitä kautta kiinteistöjen 790-450-2-15 ja 790-475-3-70 väliseen ojaan ja muualta katoilta tulevat sadevedet imeytetään maaperään. Piha-alueelle satavat vedet imeytetään pääosin maaperään ja pienessä määrin ympäröiviin ojiin.

Ympäristönsuojeluviranomainen on 5.4.2023 kehottanut toiminnanharjoittajaa jättämään hakemuksen ympäristöluvan muuttamiseksi 31.10.2023 mennessä. Hakemuksesta on tullut selvitä, kuinka liettyneen betonin joutuminen kiinteistön ulkopuolelle estetään. Toiminnanharjoittaja on 30.5.2023 antamassaan vastineessa vastustanut ympäristöluvan muuttamista ja todennut muun ohella, että ympäristöluvan vaatimus sadevesiviemäröinnin järjestämisestä ei ole toteutunut, koska piha-aluetta ei ole päällystetty. Hakemusta ei ole toimitettu määräaikaan mennessä, minkä vuoksi ympäristönsuojeluviranomainen on 24.4.2024 lähettänyt toiminnanharjoittajalle kuulemiskirjeen hallintopakon asettamisesta. Toiminnanharjoittaja on antanut vastineen 15.5.2024. Valituksenalainen päätös on tehty 28.5.2024.

Oikeudellinen arviointi

Kiinteät betoniasemat ja betonituotetehtaat on siirretty ympäristönsuojelulain liitteen 1 luvanvaraisista toiminnoista liitteen 2 rekisteröitäviin toimintoihin ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetulla lailla 437/2017, joka on tullut voimaan 1.9.2017. Kyseisen lain voimaantulosäännöksen 3 momentissa tarkoitettu ympäristönsuojelulain 10 §:n nojalla annettu valtioneuvoston asetus kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista on tullut voimaan 1.1.2019. Vammalan Betoni Oy:lle 20.6.2006 myönnetty ympäristölupa on ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain 437/2017 voimaantulosäännöksen 3 momentin ja valtioneuvoston kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista antaman asetuksen 20 §:n 2 ja 3 momentin perusteella rauennut, kun sitä on ollut tarpeen muuttaa ympäristönsuojelulain 89 §:n nojalla tai kuitenkin viimeistään 1.1.2025. Ympäristöluvan rauettua toiminta on edellä mainitun ympäristönsuojelulain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 6 momentin mukaan rekisteröitävä.

Ympäristönsuojeluviranomainen on valituksenalaisella päätöksellään velvoittanut Vammalan Betoni Oy:n hakemaan ympäristönsuojelulain 89 §:ssä tarkoitettua muutosta 20.6.2006 myönnettyyn ympäristölupaan. Koska ympäristöluvan on edellä mainittujen säännösten perusteella katsottava rauenneen, ei sen muuttaminen voi enää tulla kyseeseen. On muutenkin kyseenalaista, voidaanko hallintopakkomääräystä käyttää ympäristönsuojelulain 89 §:n mukaiseen luvan muuttamiseen, kun valvontaviranomaisella on oikeus laittaa säännöksen mukainen muutos vireille lupa-asiana.

Ympäristönsuojelulain 30 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan rekisteröitävään toimintaan tarvitaan ympäristölupa, jos toiminnasta saattaa aiheutua 27 §:n 2 momentissa tarkoitettu seuraus. Ympäristönsuojeluviranomainen on katsonut, että Vammalan Betoni Oy:n jätevesien johtamisesta saattaa aiheutua ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ojan pilaantumista, minkä vuoksi kyseessä on luvanvarainen toiminta, jota ei voi rekisteröidä. Jätevesinä on pidetty myös ylijäämäbetonin varastointialueelta ympäristöön pääseviä vesiä, koska ne sekoittuvat prosessista peräisin oleviin

vesiin. Hallinto-oikeus katsoo, että vaikka ympäristönsuojelulain 27 §:n 2 momentin 2 kohta voi tulla sovellettavaksi myös ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttaviin hulevesiin, nyt käsillä olevassa tapauksessa ei kuitenkaan ole selvitetty, että kyse olisi säännöksessä tarkoitettusta jätevesien tarkoituksellisesta johtamisesta. Saadun selvityksen mukaan pieni osa rakennusten sadevesistä johdetaan putkissa ojaan, mutta valtaosin laitosalueen hulevedet imeytyvät maahan tai kulkeutuvat ympäröiviin ojiin pintavaluntana kuljettaen mukanaan betonilietettä. Hallinto-oikeus toteaa, että Vammalan Betoni Oy:n toimintaa ei voida pitää ympäristöluvanvaraisena yksinomaan siksi, että hulevesien hallinta ja ylijäämäbetonin varastointi laitosalueella on puutteellisesti järjestetty. Hallinto-oikeus katsoo, että siltä osin kuin asiassa on ollut kyse ympäristönsuojelulain tai sen nojalla annettujen säännösten tai määräysten vastaisesta menettelystä tai toiminnan ympäristövaikutusten selvittämisestä, ympäristönsuojeluviranomaisen olisi tullut puuttua laiminlyönteihin ympäristönsuojelulain 175 §:n nojalla.

Edellä esitetyn perusteella hallinto-oikeus katsoo, että ympäristönsuojeluviranomainen ei ole voinut antaa määräystä, jolla Vammalan Betoni Oy on velvoitettu hakemaan muutosta ympäristölupaan, joten valituksenalainen päätös on kumottava lainvastaisena. Koska asiassa on saadun selvityksen perusteella kyse ympäristönsuojeluviranomaisen toteamien ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa aiheuttavien laiminlyöntien oikaisemisesta, hallinto-oikeus palauttaa asian ympäristönsuojeluviranomaiselle uudelleen käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisena asiana. Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että rekisteröitävään toimintaan sovelletaan valtioneuvoston asetusta kiinteän betoniaseman ja betonituotetehtaan ympäristönsuojeluvaatimuksista, jossa on säädetty muun ohella ylijäämäbetonin varastoinnista ja käsittelystä sekä jätevesien käsittelystä ja johtamisesta. Toimintaa koskevat myös muun ohella ympäristönsuojelulain 2 luvun yleiset velvollisuudet, periaatteet ja kiellot. Ympäristönsuojeluviranomainen voi asiaa uudelleen käsitellessään tarvittaessa arvioida toiminnan ympäristönsuojelulain 30 §:n mukaisen luvanvaraisuuden.

Selvyyden vuoksi hallinto-oikeus toteaa, että kun valituksenalainen päätös kumotaan, kumoaminen käsittää myös kumotussa päätöksessä asetetun uhkasakon. Asiaa uudelleen käsiteltäessä ympäristönsuojeluviranomainen harkitsee uhkasakon asettamisen tarpeen uudelleen.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimmalle hallinto-oikeudelle 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitusosoitus on liitteenä Hall (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet lainoppineet hallinto-oikeustuomarit Reko Vuotila ja Tomi Laukka sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Merilin Vartia. Asian on esitellyt Tomi Laukka.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös maksutta	Vammalan Betoni Oy, saantitodistuksin
Jäljennös maksutta	Sastamalan kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen Sastamalan kaupunki Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus / Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto / Ympäristölupavastuualue Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan kuitenkin tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)

- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valituslupan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiantipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Fabianinkatu 15, 00130 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15
Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:	https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/